

Jak se včelařilo nejen na Valašsku

Život včelích společenstev nedává spát lidem odnepaměti. Proč, to je nasnadě – vždyť i medvěd, ne náhodou nesoucí přízvisko brtník, jednoho krásného dne zjistil, že sladká pochoutka pracně vydobytá z včelích obydlí stojí za nějaké to žihadlo. To lidé na to šli od lesa – dutiny divoce žijících včelstev začali postupně obhospodařovat, ještě v lesích si je přivlastňovat, aby je nakonec přinesli na své skromné středověké zahrádky a položili tak základy včelaření takového, jak jej známe dnes.

Předmětem jejich zájmu už také nebyl jen med, ale naučili se využívat i ostatní včelí produkty. Podoba samotných včelích úlů se v průběhu dějin měnila, vždy ale reflektovala místo svého vzniku. Například u nás na Valašsku bývalo odpradávná jediným surovinovým zdrojem dřeva – to se využívalo jak v lidovém

stavitelství včetně pokrývání

střech dřevěnou krytinou šindelem, tak i při zhotovování včel

stříškou.

Staří Valaši však dlouho do novověku včelařili převážně v le-

lích úlů. Pro zdejší kraj jsou proto typické většinou hladké, nezdobené kláty se šindelovou

síchaz brtí, jak se takové včelí úly nazývaly, se každoročně ke svátku sv. Václava odváděl „plat me-

dařský“. Ze včelínů, které měli poddaní na vlastních gruntech, však žádnou daň neodváděli, proto i mnozí měšťané si za svými humny stavěli včelíny. Nejinak tomu bylo i ve Valašském Meziříčí – ze vzpomínek pamětníků víme, že takřka v každé zahradě měšťanského domu stával nějaký ten včelín ještě i v 1. polovině 20. století.

Historické včelí úly už sice pomalu odvádl čas, připomenout si dávné včelaře, ale i seznámit se se současným moderním včelařením však můžete až do konce května na výstavě v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, věnované společenskému životu řady hmyzích společenstev, včelí nevyjímaje. Zájemci o praktické ukázky včelaření se mohou těšit i na zajímavé květnové doprovodné programy, o jejichž přesném termínu konání však rozhodne sama Příroda, respektive počasí.

Mgr. Ivana Ostřanská, historik Muzea regionu Valašsko

Foto: Zahrada se včelínem v Hrachovci na fotografii z roku 1858. ©MRV